"Ихæс нин æй æгъдау дæттун..."

"We have the duty to revere..."

Дигорæ, №2 2006

paragraph 1.

1.1. « **Ленин** , **Ленин** , **ихæс** **нин** **æй**
Ленин Ленин ихæс нин æй
Lenin Lenin duty,task,debt 1PL.ENCL.DAT be.PRS.3SG

æгъдау **дæттун** **дæ** **мардæн**
æгъдау дæтт -ун дæ мард -æн
law/rule/etiauette/decency/custom give INF/PRS.1SG POSS.2SG/2SG.ENCL.GEN dead/dead.body DAT

», - **финста** **æ** **рæстæги** **дигорон**
- финст -а æ рæстæг -и дигорон
write PST.TR.3SG POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN time GEN/INESS digor

литератури **бундорæвæргутæй** **сæ** **еу**
литератур -и бундор æвæр -гу -т -æй сæ еу
literature GEN/INESS foundation put,place PART.PRS PL ABL POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN ITER/one

- Багъæрати **Созур** .
- Багъæра -т -и Созур
Bagaraev PL GEN/INESS Sozur

1.2. **Нæ** **абони** **æнтойнæ** **рæстæгути** , **стонг**
нæ абони æнтойн -æ рæстæгу -т -и стонг
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL today chaos NOM time PL GEN/INESS cold

куйтæ **фиди** **гæбазæмæ** **ку** **байервæзунцæ**
куй -т -æ фид -и гæбаз -æмæ ку ба- йервæз -унцæ
dog PL NOM father/meat GEN/INESS scrap/part ALL when/if PREF escape,be.saved PRS.3PL

æма **етæ** **куд** **исæрра** **унцæ** , **уоййау**
æма етæ куд ис- æрра унцæ уоййау
and/but/for/that they,those how/specifically PREF mad be.PRS.3PL.CP he,she.EQU

нин **сæрустур** **кæмæй** **æма** **цæмæй** **адтан** ,
нин сæрустур кæмæй æма цæмæй адтан
1PL.ENCL.DAT proud who.ABL and/but/for/that so.that/what.ABL be.PST.1PL

уони **кæд** **ниффæруакæ** **кодтонцæ** , **уæддæр** **син**
уони кæд ниф- фæруакæ код -т -онцæ уæддæр син
they.GEN/POSS.3PL when/if PREF crushing do TR PST.TR.3PL nevertheless 3PL.ENCL.DAT

нæ **историй** **бундор** **бабун** **кæнун**
нæ истори -й бундор бабун кæн -ун
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL history GEN/INESS foundation demise,devastation do INF/PRS.1SG

ба **нæ** **бантæсдзæнæй** .
ба нæ бантæс -дзæнæй
CONTR NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL succeed,be.in.time FUT.3SG

1.3. **Уотæ Ленини ном дæр цийфæнди ку дзоронцæ**
уотæ Ленин -и ном дæр цийфæнди ку дзор -онцæ
so Lenin GEN/INESS name/fame,respect FOC anyone/indifferent when/if speak SUBJ.3PL

еуæй-еу « историктæ », уæддæр ин æности
еуæй-еу историк -т -æ уæддæр ин æнос -т -и
some historian PL NOM nevertheless 3SG.ENCL.DAT century PL GEN/INESS

анзфинстити ес бæлвурд бæрæг бунат .
анзфинст -ит -и ес бæлвурд бæрæг бунат
chronicle PL GEN/INESS EXT precise known/defined place

1.4. **Дуйнетæбæл ин берæ адæм кадæ кæнунцæ .**
дуйне -т -æбæл ин берæ адæм кад -æ кæн -унцæ
world PL SUPER 3SG.ENCL.DAT many people respect,glory NOM do PRS.3PL

1.5. **Æма уой æнæуинæн**
æма уой æнæуин -æн
and/but/for/that be.SUBJ.3PL/he,she.GEN hate PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

куд ес ?
куд ес
how/specifically EXT

1.6. **Етæ федарæй нимайунцæ : Ленин æй , æгас**
етæ федар -æй нимай -унцæ Ленин æй æгас
they,those solidity,endurance ABL count/respect PRS.3PL Lenin be.PRS.3SG all/alive

дуйнетæбæл æ ном арвнæрæгау
дуйне -т -æбæл æ ном арв нæр -æг -ау
world PL SUPER POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN name/fame,respect sky thunder PART.PRS EQU

кæмæн райгъустæй , еци зингзæрдæ революционер
кæмæн ра- йгъуст -æй еци зинг зæрд -æ революционер
who.DAT PREF hear/be.heard.PART.PST ABL that fire heart NOM revolutionary

æма мæгур адæми сæрбонс .
æма мæгур адæм -и сæрбонс
and/but/for/that poor people GEN/INESS leader

1.7. **Ленин , æ цард косæг адæми**
Ленин æ цард кос -æг адæм -и
Lenin POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN live.PART.PST/life work PART.PRS people GEN/INESS

хуæздæр цардбæл ка исуæлдай кодта
хуæз -дæр цард -бæл ка ис- уæлдай код -т -а
good COMPAR/FOC live.PART.PST/life SUPER who PREF additional/particular do TR PST.TR.3SG

, еци фæйнæгфарс фæтæг æма идардмæ
еци фæйнæг фарс фæтæг æма идард -мæ
that board side/page/wall/shore,coast leader and/but/for/that distant,remote ALL

уинагæ зундамонæг .
уин -агæ зунд амон -æг
see PART.PRS2 mind,knowledge show,teach,admonish/signify,predict PART.PRS

1.8. **Уобæл уойбæрцæ киунугутæ æма аллихузон**
уобæл уойбæрцæ киунугу -т -æ æма аллихузон
he,she.SUPER this.much,this.many book PL NOM and/but/for/that different,various

уадзимистæ финст æрцудæй , æма сæ
уадзимис -т -æ финст æр- цуд -æй æма сæ
creation PL NOM write PREF go PST.INTR.3SG and/but/for/that POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN

Терки дон ласт нæ фæууодзæнæй
Терк -и дон ласт нæ фæу- уодзæнæй
Terek GEN/INESS water,river carry,drag/remove NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL PREF be.FUT.3SG

.

paragraph 2.

2.1. **Кæмæндæрти æ ном нифси**
кæмæндæрти æ ном нифс -и
a.certain.someone.DAT POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN name/fame,respect hope,support GEN/INESS

хуасæ адтæй , кадæртæ ба
хуас -æ адтæй кадæр -т -æ ба
hay/remedy,means NOM be.PST.3SG someone PL NOM CONTR

си æмрезæги
си æм- рез -æг -и
3SG.ENCL.INESS/3PL.ENCL.INESS/3SG.ENCL.ABL/3PL.ENCL.ABL COM shake PART.PRS GEN/INESS

ризтæнцæ .
ризт -æнцæ
shake PST.INTR.3PL

2.2. **Æма кæд абони царди**
æма кæд абони цард -и
and/but/for/that when/if today live.PART.PST/life GEN/INESS

уавæртæ райййивтонцæ , кæд дуйне ,
уавæр -т -æ ра- йййивт -онцæ кæд дуйне
SUBJition/position,essence,situation PL NOM PREF change,stand.for PST.TR.3PL when/if world

уæлдайдæр ба Уæрæсе , æндæр надбæл æрлæудтæй ,
уæлдай -дæр ба Уæрæсе æндæр над -бæл æр- лæудт -æй
additional/particular COMPAR/FOC CONTR Russia other way SUPER PREF stand ABL

мæгуртæ æма бабæй хъалтæ сæ
мæгур -т -æ æма бабæй хъал -т -æ сæ
poor PL NOM and/but/for/that again/but rich.person/pride PL NOM POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN

царди уавæртæмæ гæсгæ
цард -и уавæр -т -æмæ гæсгæ
live.PART.PST/life GEN/INESS SUBJition/position,essence,situation PL ALL according.to

арви гъогæй бæрæгдæрæй зиннун
арв -и гъог -æй бæрæг -дæр -æй зинн -ун
sky GEN/INESS cow ABL known/defined COMPAR/FOC ABL appear INF/PRS.1SG

райдæдтонцæ , **уæддæр** **Ленини** **ном** **не** ’
ра- йдæд -т -онцæ уæддæр Ленин -и ном не
PREF begin TR PST.TR.3PL nevertheless Lenin GEN/INESS name/fame,respect NEG/POSS.1PL

ронх **кæнуй** .
ронх кæн -уй
oblivion do PRS.3SG

2.3. **Æрмæст** **æдзæстуарзонти** **цъухæй** **нур** **æ**
æрмæст æдзæст уарзон -т -и цъух -æй нур æ
only loved,favourite PL GEN/INESS mouth ABL now POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN

кой **æндæр** **хузи** **цæуй** , **æндæр** **аргъ**
кой æндæр хуз -и цæу -й æндæр аргъ
rumour/care/hint other colour/appearance,look GEN/INESS go PRS.3SG other price

ин **кæнунцæ** , **æндæр** **цæстæй** **имæ** **кæсунцæ** .
ин кæн -унцæ æндæр цæст -æй имæ кæс -унцæ
3SG.ENCL.DAT do PRS.3PL other eye ABL 3SG.ENCL.ALL look/read/seem PRS.3PL

2.4. **Фæстаг** **дæс** **анзи** **дæргъи** **фулдæр** **æ**
фæстаг дæс анз -и дæргъ -и фулдæр æ
last/back ten year GEN/INESS length GEN/INESS more POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN

кой **рауайуй** **уой** **туххæй** ,
кой ра- уай -уй уой туххæй
rumour/care/hint PREF run/flow PRS.3SG be.SUBJ.3PL/he,she.GEN for,because.of/about

æма « **дуйнеуон** **пролетариати** **фæтæг** » **Мавзолейæй**
æма дуйне -уон пролетариат -и фæтæг Мавзолей -æй
and/but/for/that world ADJ proletariat GEN/INESS leader mausoleum ABL

гæлст **æрцæуа** , **æви** **нæ** ,
гæлст æр- цæу -а æви нæ
throw.PART.PST/throw PREF go SUBJ.3SG or,is.really NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL

уобæл .
уобæл
he,she.SUPER

2.5. **О** , **рæстæгутæ** **æйййевунцæ** , **æйййевуй**
о рæстæгу -т -æ æйййев -унцæ æйййев -уй
yes time PL NOM change,stand.for PRS.3PL change,stand.for PRS.3SG

адæймаги **зундрахаст** **дæр** .
адæймаг -и зунд рахаст дæр
man GEN/INESS mind,knowledge behaviour,state,relation FOC

2.6. **Адæми** **æхсæн** **ку** **бафæрсунцæ** ,
адæм -и æхсæн ку ба- фæрс -унцæ
people GEN/INESS middle/between/mutual/polygon when/if PREF ask PRS.3PL

Ленини **зæнхи** **хай** **бакæнæн** **æви**
Ленин -и зæнх -и хай ба- кæн -æн æви
Lenin GEN/INESS earth GEN/INESS part/plot PREF do PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ or,is.really

нæ , зæгъгæ , уæд 50 **анзи кæбæл**
нæ зæгъ -гæ уæд анз -и кæбæл
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL say CONV then/be.IMP.3SG year GEN/INESS who.SUPER

цæуй , уонæн сæ фулдæр хай æй
цæу -й уонæн сæ фулдæр хай æй
go PRS.3SG they.DAT POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN more part/plot be.PRS.3SG

æ банигæнуни нихмæ , 35 - 45 **анзи**
æ ба- нигæн -ун -и нихмæ - анз -и
POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN PREF bury INF GEN/INESS against year GEN/INESS

кæбæл цæуй , уони 57 **процентти ба æнцæ**
кæбæл цæу -й уони процент -т -и ба æнцæ
who.SUPER go PRS.3SG they.GEN/POSS.3PL percent PL GEN/INESS CONTR be.PRS.3PL

, Мавзолейæй æй рандæ кæнæн , зæгъгæ ,
Мавзолей -æй æй рандæ кæн -æн зæгъ -гæ
mausoleum ABL be.PRS.3SG removal do PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ say CONV

уæхæн зундбæл хуæст .
уæхæн зунд -бæл хуæст
such mind,knowledge SUPER hold,grasp/bite,scold,fight.PART.PST/struggle,war

paragraph 3.

3.1. **Рацæргæ адæми фулдæр хай дзорунцæ Мавзолей**
ра- цæр -гæ адæм -и фулдæр хай дзор -унцæ Мавзолей
PREF live CONV people GEN/INESS more part/plot speak PRS.3PL mausoleum

багъæуай кæнуни сæрбæл , уой хæццæ
ба- гъæуай кæн -ун -и сæр -бæл уой хæццæ
PREF observation,protection do INF GEN/INESS head SUPER be.SUBJ.3PL/he,she.GEN together

ба Ленини бауæр уоми ниууадзун
ба Ленин -и бауæр уоми ниу- уадз -ун
CONTR Lenin GEN/INESS body there/he,she.INESS PREF permit,let.go,keep INF/PRS.1SG

æма , æвæдзи , еци фæндæ æй
æма æвæдзи еци фæнд -æ æй
and/but/for/that obvious that will/thought/advice/decision NOM be.PRS.3SG

æгасемæй растдæр .
æ- гас -емæй раст -дæр
without all/alive ABL.PRN truth/straight COMPAR/FOC

3.2. **Цифæнди ку фæдздзоронцæ , кудфæндий**
ци фæнди ку фæдз- дзор -онцæ куд фæнди -й
what any/or when/if PREF speak SUBJ.3PL how/specifically any/or GEN/INESS

тæрхæнттæ ку фæххæссонцæ , уæддæр
тæрхæн -тт -æ ку фæх- хæсс -онцæ уæддæр
trial,judgement,decision PL NOM when/if PREF carry/take.away SUBJ.3PL nevertheless

Ленинæн историйæй рагæлдзæн
Ленин -æн истори -йæй ра- гæлдз -æн
Lenin PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ history ABL PREF throw PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ
нæййес .
нæ- ййес
NEG EXT

3.3. **Ленини ном зæнхи цъарæбæл исæносон**
Ленин -и ном зæнх -и цъар -æбæл ис- æнос -он
Lenin GEN/INESS name/fame,respect earth GEN/INESS skin,shell SUPER PREF century ADJ
кодтонцæ æма фæлтæрæй-фæлтæрмæ
код -т -онцæ æма фæлтæр -æй - фæлтæр -мæ
do TR PST.TR.3PL and/but/for/that period,generation/layer ABL period,generation/layer ALL
цæруй æма , уавæр æхе
цæр -уй æма уавæр æхе
live PRS.3SG and/but/for/that SUBJition/position,essence,situation 3SG.REFL.GEN/POSS.REFL.3SG
куд æвдесуй , уотемæй цæргæ байзайа
куд æвдес -уй уотемæй цæр -гæ ба- йзай -а
how/specifically demonstrate,show PRS.3SG in.this.way live CONV PREF stay SUBJ.3SG
адæми зæрдити .
адæм -и зæрд -ит -и
people GEN/INESS heart PL GEN/INESS

paragraph 4.

4.1. **Æвæдзи , уомæн лæуунцæ беретæ Мавзолей æма**
æвæдзи уомæн лæу -унцæ бер -ет -æ Мавзолей æма
obvious he,she.DAT stand PRS.3PL many PL.PRN NOM mausoleum and/but/for/that
Ленини багъæуай кæнуни фарс .
Ленин -и ба- гъæуай кæн -ун -и фарс
Lenin GEN/INESS PREF observation,protection do INF GEN/INESS side/page/wall/shore,coast

4.2. **Æма абони , паддзахади сæргъи ка лæууй ,**
æма абони паддзахад -и сæргъ -и ка лæу -уй
and/but/for/that today state GEN/INESS at.the.head GEN/INESS who stand PRS.3SG
уæдта паддзахадон закъæнттæ ка аразуй , етæ
уæдта паддзахад -он закъæн -тт -æ ка араз -уй етæ
after/besides state ADJ dried.up.feces/law?? PL NOM who produce PRS.3SG they,those
сæ фæндæ унаффи
сæ фæнд -æ унафф -и
POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN will/thought/advice/decision NOM advice/decision GEN/INESS
хузи ку ниффедар кæниуонцæ ,
хуз -и ку ниф- федар кæн -иуонцæ
colour/appearance,look GEN/INESS when/if PREF solidity,endurance do OPT.3PL

уæд	**еци**	**темæбæл**		**дзурд**	**нæбал**	**цæуидæ**		.
уæд	еци	тем	-æбæл	дзурд	нæбал	цæу	-идæ	
then/be.IMP.3SG	that	topic	SUPER	speak.PART.PST/word	no.longer,no.more	go	OPT.3SG	

paragraph 5.

5.1.	**Адæймаг**	**æ**	**бæсти**	**историй**		**нихмæ**	**макæд**
	адæймаг	æ	бæсти	истори	-й	нихмæ	макæд
	man	POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	instead	history	GEN/INESS	against	never

цæуа		,	**æ**	**фесафун**	
цæу	-а		æ	фесаф	-ун
go	SUBJ.3SG		POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	destroy/spend/lose	INF/PRS.1SG

фæндæ		**гъæуама**	**æ**	**зæрди**	
фæнд	-æ	гъæуама	æ	зæрд	-и
will/thought/advice/decision	NOM	should.be	POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN	heart	GEN/INESS

къуми		**дæр**	**макæд**	**фæзинна**			.
къум	-и	дæр	макæд	фæ-	зинн	-а	
corner/dwelling.place	GEN/INESS	FOC	never	PREF	appear	SUBJ.3SG	

5.2.	**Растæй**		**дæр**	,	**рæдудæй**		**дæр**	**ци**
	раст	-æй	дæр		рæдуд	-æй	дæр	ци
	truth/straight	ABL	FOC		make.mistakes,be.mistaken.PART.PST/mistake	ABL	FOC	what

æрцудæй			**царди**		**медæгæ**	,	**уой**
æр-	цуд	-æй	цард	-и	медæгæ		уой
PREF	go	PST.INTR.3SG	live.PART.PST/life	GEN/INESS	in,inside		be.SUBJ.3PL/he,she.GEN

зононцæ		**не**	’	**рæзгæ**		**фæлтæр**	,
зон	-онцæ	не		рæз	-гæ	фæлтæр	
know,can	SUBJ.3PL	NEG/POSS.1PL		increase	CONV	period,generation/layer	

нæ	**кæстæртæ**			.
нæ	кæстæр	-т	-æ	
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL	younger	PL	NOM	

paragraph 6.

6.1.	**Уотæ**	**ка**	**зæгъуй**		**æма**	**Ленин**	**историмæ**		**бацудæй**		
	уотæ	ка	зæгъ	-уй	æма	Ленин	истори	-мæ	ба-	цуд	-æй
	so	who	say	PRS.3SG	and/but/for/that	Lenin	history	ALL	PREF	go	PST.INTR.3SG

уотид	**адæймагæй**		,	**е**
уотид	адæймаг	-æй		е
so.so,by.the.way,just.because	man	ABL		3SG/POSS.3SG

рæдуд	**зундбæл**	
рæдуд	зунд	-бæл
make.mistakes,be.mistaken.PART.PST/mistake	mind,knowledge	SUPER

хуæст	**æй**	.
хуæст	æй	
hold,grasp/bite,scold,fight.PART.PST/struggle,war	be.PRS.3SG	

6.2. **Уотид адæймагæн æ ном**
уотид адæймаг -æн æ ном
so.so,by.the.way,just.because man DAT POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN name/fame,respect
историй нæ байзайуй ,
истори -й нæ ба- йзай -уй
history GEN/INESS NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL PREF stay PRS.3SG
æ кой ин æгас дуйнетæбæл
æ кой ин æгас дуйне -т -æбæл
POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN rumour/care/hint 3SG.ENCL.DAT all/alive world PL SUPER
нæ фæккæнунцæ , Ленин ба æхецæн
нæ фæк- кæн -унцæ Ленин ба æ- хецæн
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL PREF do PRS.3PL Lenin CONTR without separate
æ ахурæй , æ
æ ахур -æй æ
POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN learning,science,scientist ABL POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN
архайдæй муггагмæ æхецæн ном
архайд -æй муггаг -мæ æ- хецæн ном
act,try,endeavour.PART.PST ABL clan,tribe,surname/seed ALL without separate name/fame,respect
искодта æма цæрдзæнæй æностæмæ .
ис- код -т -а æма цæр -дзæнæй æнос -т -æмæ
PREF do TR PST.TR.3SG and/but/for/that live FUT.3SG century PL ALL

paragraph 7.

7.1. **Мæнæ Гарварди университети историй профессор ,**
мæнæ Гарвард -и университет -и истори -й профессор
there,that.is Harvard GEN/INESS university GEN/INESS history GEN/INESS professor
киунугæ « Æнæзонгæ Ленини » автор Ричард Пайпси
киунуг æнæ- зон -гæ Ленин -и автор Ричард Пайпс -и
book without know,can CONV Lenin GEN/INESS author Richard Pipes GEN/INESS
æберæ интервьютæй еуеми куд загъта :
æ- берæ интервью -т -æй еу -еми куд загът -а
without many interview PL ABL one INESS.PRN how/specifically say PST.TR.3SG

paragraph 8.

8.1. **- Ци цæстæй кæсетæ абони Ленинмæ , куд адæймаг**
- ци цæст -æй кæс -етæ абони Ленин -мæ куд адæймаг
what eye ABL look/read/seem PRS.2PL today Lenin ALL how/specifically man
æма куд политик ?
æма куд политик
and/but/for/that how/specifically politics/politician

paragraph 9.

9.1. **- Æнæ уæлдай гъудитæ кæнгæй , æз**
- Æнæ уæлдай гъуди -т -æ кæн -г -æй æз
without additional/particular thought PL NOM do CONV ABL I

федарæй **зæгъун** : **Ленин** **æй** **номдзуд** **æма**
федар -æй зæгъ -ун Ленин æй номдзуд æма
solidity,endurance ABL say INF/PRS.1SG Lenin be.PRS.3SG famous,glorious and/but/for/that

æнæферонхгæнгæ **политик** ; **æ** **бон**
æнæ- фе- ронх -гæн -гæ политик æ бон
without PREF oblivion do.PRS CONV politics/politician POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN day/possibility

адтæй **кризисон** **уавæрти** **рæстæги**
адтæй кризис -он уавæр -т -и рæстæг -и
be.PST.3SG crisis ADJ SUBJition/position,essence,situation PL GEN/INESS time GEN/INESS

разæй **цæун** **æма** **федар** **лæуун** .
раз -æй цæ -ун æма федар лæу -ун
in.front.of/next.to ABL go INF/PRS.1SG and/but/for/that solidity,endurance stand INF/PRS.1SG

9.2. **Мæнмæ** **гæсгæ** , **æ** **устур** **курдиадæ** **ба**
мæнмæ гæсгæ æ устур курдиад -æ ба
I.ALL according.to POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN big application NOM CONTR

ма **е** **дæр** **адтæй** , **æма**
ма е дæр адтæй æма
NEG/also/and/but/for/that 3SG/POSS.3SG FOC be.PST.3SG and/but/for/that

нихмæлæугути **лæмæгъдзийнæдтæй** **дæр**
нихмæ лæу -гу -т -и лæмæгъдзийнæд -т -æй дæр
against stand PART.PRS PL GEN/INESS weakness PL ABL FOC

арæхсгæ **испайда** **кæнидæ** .
арæхс -гæ ис- пайда кæн -идæ
manage/know.how.to/correspond CONV PREF use do OPT.3SG

paragraph 10.

10.1. - **Æ** **цард** **ин** **ку** **бæлвурд**
- æ цард ин ку бæлвурд
POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN live.PART.PST/life 3SG.ENCL.DAT when/if precise

кодтай , **уæд** **дæ** **алцæй**
код -т -ай уæд дæ алцæй
do TR PST.TR.2SG then/be.IMP.3SG POSS.2SG/2SG.ENCL.GEN everything.ABL

разæй **дæр** **хъæбæрдæр** **деси** **ци**
раз -æй дæр хъæбæр -дæр дес -и ци
in.front.of/next.to ABL FOC very/strong,sturdy COMPAR/FOC surprise,awe GEN/INESS what

бафтудта **æ** **уодисконди** ?
ба- фтуд -т -а æ уодисконд -и
PREF be.added/separate/reach TR PST.TR.3SG POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN character GEN/INESS

paragraph 11.

11.1. - **Алцæмæй** **дессагдæр** **адтæй** **æ** **разæнгард**
- алцæмæй дессаг -дæр адтæй æ разæнгард
by.everything wonder COMPAR/FOC be.PST.3SG POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN inspired

цæстæнгас .
цæстæнгас
outlook,attention

11.2. **Еци цæстингас бауорамæн неке**
еци цæстингас ба- уорам -æн неке
that outlook,attention PREF break PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ no.one.NOM/no.one.GEN

бон адтæй , еци цæстингас æ фæдбæл
бон адтæй еци цæстингас æ фæд -бæл
day/possibility be.PST.3SG that outlook,attention POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN trace SUPER

худта дзиллити , лæвардта
худ -т -а дзилл -ит -и лæвард -т -а
name/invite TR PST.TR.3SG humanity,people,mass PL GEN/INESS give TR PST.TR.3SG

син нæуæг æма нæуæг хъауритæ æма
син нæуæг æма нæуæг хъаур -ит -æ æма
3PL.ENCL.DAT new and/but/for/that new force,energy/valour/talent PL NOM and/but/for/that

’ **й дзиллитæ дæр æнæ фæстæмæ**
æй дзилл -ит -æ дæр æнæ фæстæмæ
3SG.ENCL.GEN humanity,people,mass PL NOM FOC without back

фæккæсгæй уарзтонцæ , æ фæдбæл
фæк- кæс -г -æй уарзт -онцæ æ фæд -бæл
PREF look/read/seem CONV ABL love PST.TR.3PL POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN trace SUPER

цудæнцæ æнæ уæлдай ракæнæ-бакæнæй .
цуд -æнцæ æнæ уæлдай ракæнæ-бакæн -æй
go PST.INTR.3PL without additional/particular there.and.back.again,red.tape ABL

paragraph 12.

12.1. - **Абони Ленинмæ Нигулæни ци цæстæй кæсунцæ** ?
- абони Ленин -мæ нигул -æн -и ци цæст -æй кæс -унцæ
today Lenin ALL set(sun) NMLZ GEN/INESS what eye ABL look/read/seem PRS.3PL

paragraph 13.

13.1. - **Нури уæнгæ дæр ма ами ес , Ленин**
- нур -и уæнгæ дæр ма ами ес Ленин
now GEN/INESS up.to FOC NEG/also/and/but/for/that here EXT Lenin

ке зæрдæмæ цæуй , уæхæн берæ нигулæйнаг
ке зæрд -мæ цæу -й уæхæн берæ нигул -æйн -аг
who,what.GEN/that heart ALL go PRS.3SG such many set(sun) NMLZ SUF

ахургæндтæ æма интеллигенций минæвæрттæ .
ахургæнд -т -æ æма интеллигенци -й минæвæр -тт -æ
educated/scientist PL NOM and/but/for/that intelligentsia GEN/INESS representative PL NOM

13.2. **Етæ арази æнцæ Троцкий æма**
етæ арази æнцæ Троцки -й æма
they,those agreement be.PRS.3PL Trotsky GEN/INESS and/but/for/that

Хрущеви хæццæ , кæцитæ нимадтонцæ , гъома , Ленин
Хрущев -и хæццæ кæцитæ нимад -т -онцæ гъома Ленин
Khrushchev GEN/INESS together which.PL count/respect TR PST.TR.3PL DISC Lenin

Сталинæй игъаугидæр , адтæй идеалист æма
Сталин -æй игъаугидæр адтæй идеалист æма
Stalin ABL indifferently/differing be.PST.3SG idealist and/but/for/that

карздæр архайдта .
карз -дæр архайд -т -а
strong/strict COMPAR/FOC act,try,endeavour TR PST.TR.3SG

13.3. **Ай-гъай , Ленин æма Сталини æхсæн**
Ленин æма Сталин -и æхсæн
Lenin and/but/for/that Stalin GEN/INESS middle/between/mutual/polygon

адтæй хецæндзийнæдтæ сæ
адтæй хецæндзийнæд -т -æ сæ
be.PST.3SG separation,difference PL NOM POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN

архайди , фал уæддæр Ленин æнхус
архайд -и фал уæддæр Ленин æнхус
act,try,endeavour.PART.PST GEN/INESS however nevertheless Lenin help

кодта Сталинæн , æма , мæнмæ гæсгæ , Сталин
код -т -а Сталин -æн æма мæнмæ гæсгæ Сталин
do TR PST.TR.3SG Stalin DAT and/but/for/that I.ALL according.to Stalin

æхе « Ленини фæдон » ке
æхе Ленин -и фæд -он ке
3SG.REFL.GEN/POSS.REFL.3SG Lenin GEN/INESS trace ADJ who,what.GEN/that

худта , уомæй раст загъта .
худ -т -а уомæй раст загът -а
name/invite TR PST.TR.3SG he,she.ABL truth/straight say PST.TR.3SG

paragraph 14.

14.1. **- Ци гъуди кæнис , Ленини Уæрæсей фиццагау**
\- ци гъуди кæн -ис Ленин -и Уæрæсе -й фиццаг -ау
what thought do PRS.2SG Lenin GEN/INESS Russia GEN/INESS first EQU

номдзуд адæймагбæл ке нимайунцæ ,
номдзуд адæймаг -бæл ке нимай -унцæ
famous,glorious man SUPER who,what.GEN/that count/respect PRS.3PL

уой туххæй .
уой туххæй
be.SUBJ.3PL/he,she.GEN for,because.of/about

paragraph 15.

15.1. **- Æз фæууидтон , дзиллити**
\- æз фæу- уид -т -он дзилл -ит -и
I PREF see TR PST.TR.1SG humanity,people,mass PL GEN/INESS

бафæрсгæй **ци** **анкетæ** **ниммухур** **киндæй** ,
ба- фæрс -г -æй ци анкет -æ ним- мухур кинд -æй
PREF ask CONV ABL what survey NOM PREF stamp,printing creation,deed/evil.deed ABL
уой .
уой
be.SUBJ.3PL/he,she.GEN

15.2. **Уоми** **Ленини** **Петри** **фæсте**
уоми Ленин -и Петр -и фæсте
there/he,she.INESS Lenin GEN/INESS Peter GEN/INESS behind
банимадтонцæ **дуккаг** **лæгбæл** .
ба- нимад -т -онцæ дуккаг лæг -бæл
PREF count/respect TR PST.TR.3PL seSUBJ man/husband SUPER

15.3. **Мæнмæ** **гæсгæ** , **уæхæн** **устур** **кадæ** **ин** **гъæуама**
мæнмæ гæсгæ уæхæн устур кад -æ ин гъæуама
I.ALL according.to such big respect,glory NOM 3SG.ENCL.DAT should.be
мабал **кæнонцæ** , **уомæн** **æма**
ма =бал кæн -онцæ уомæн æма
NEG/also/and/but/for/that =for.a.while/any.more do SUBJ.3PL he,she.DAT and/but/for/that
ин **абони** **уой** **гъудитæ** **æма** **идеитæ**
ин абони уой гъуди -т -æ æма идеи -т -æ
3SG.ENCL.DAT today be.SUBJ.3PL/he,she.GEN thought PL NOM and/but/for/that idea PL NOM
кенæ **бунтон** **фегадæ** **кодтонцæ** , **кенæ** **ба** **абони**
кенæ бунтон фе- гад код -т -онцæ кенæ ба абони
or totally PREF shame,disgrace do TR PST.TR.3PL or CONTR today
æцæгдзийнадæмæ **нецибал** **барæ**
æцæгдзийнад -æмæ неци =бал бар -æ
reality ALL nothing =for.a.while/any.more right,will NOM
дарунцæ .
дар -унцæ
have,keep/be.obliged/be.considered PRS.3PL

15.4. **Пролетарон** **революцимæ** **ка** **бæллуй** , **уæхæн** **раздзæуæг**
пролетар -он революци -мæ ка бæлл -уй уæхæн раздзæуæг
proletarian ADJ revolution ALL who strive,dream.of PRS.3SG such leader,administrator
, **фæтæги** **фæдбæл** **ка** **рацæудзæнæй** **разæнгардæй** ?
фæтæг -и фæд -бæл ка ра- цæу -дзæнæй разæнгард -æй
leader GEN/INESS trace SUPER who PREF go FUT.3SG inspired ABL

15.5. **Уæрæсей** **абони** **знæгтæ** **коммунизм** **нæ** ,
Уæрæсе -й абони знæг -т -æ коммунизм нæ
Russia GEN/INESS today enemy PL NOM communism NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL
фал **ксенофоби** **æма** **национализм** **æнцæ** .
фал ксенофоби æма национализм æнцæ
however xenophobia and/but/for/that nationalism be.PRS.3PL

15.6. **Уони нихмæ расагъæс кæнун гъæуй :**
уони нихмæ ра- сагъæс кæн -ун гъæ -уй
they.GEN/POSS.3PL against PREF thought do INF/PRS.1SG need/be.necessary PRS.3SG
еци тохи ес , Ленин ци дзурдта , еци идеитæ .
еци тох -и ес Ленин ци дзурд -т -а еци идеи -т -æ
that struggle GEN/INESS EXT Lenin what speak TR PST.TR.3SG that idea PL NOM

paragraph 16.

16.1. **Гарвæрдаг ахургонд ци гъуди кæнуй æма куд**
гарвæрд -аг ахургонд ци гъуди кæн -уй æма куд
Harvard SUF educated/scientist what thought do PRS.3SG and/but/for/that how/specifically
гъуди кæнуй , е æхе барæ ’
гъуди кæн -уй е æхе бар -æ
thought do PRS.3SG 3SG/POSS.3SG 3SG.REFL.GEN/POSS.REFL.3SG right,will NOM
й .
æй
be.PRS.3SG

16.2. **Фал мах ба ами , Ленин ци Уæрæсей**
фал мах ба ами Ленин ци Уæрæсе -й
however we.NOM/GEN CONTR here Lenin what Russia GEN/INESS
райгурдæй æма æ сæйраргдæр
ра- йгурд -æй æма æ сæйраг -дæр
PREF be.born PST.INTR.3SG and/but/for/that POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN main COMPAR/FOC
бæллуйнæгтæ царди кæми рацудæнцæ
бæлл -уйнæг -т -æ цард -и кæми ра- цуд -æнцæ
strive,dream.of PART.FUT PL NOM live.PART.PST/life GEN/INESS where PREF go PST.INTR.3PL
, еци Уæрæсей цæрæн .
еци Уæрæсе -й цæр -æн
that Russia GEN/INESS live PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

16.3. **Æма кæд абони æ еци**
æма кæд абони æ еци
and/but/for/that when/if today POSS.3SG/3SG.ENCL.GEN that
бæллуйнæгтæй уоййасæ нецибал
бæлл -уйнаг -т -æй уоййасæ неци =бал
strive,dream.of PART.FUT PL ABL such,so nothing =for.a.while/any.more
байзадæй , бунисæфт сæ бакодтонцæ
ба- йзад -æй бунисæфт сæ ба- код -т -онцæ
PREF stay PST.INTR.3SG total.death POSS.3PL/3PL.ENCL.GEN PREF do TR PST.TR.3PL
æдзæсгон , гадзирахаттæй рацæуæг « реформатортæ », уæддæр
æдзæсгон гадзирахат -т -æй ра- цæу -æг реформатор -т -æ уæддæр
shameless betrayal PL ABL PREF go PART.PRS reformer PL NOM nevertheless

федар **фæллæууæн** **æма**
федар фæл- лæуу -æн æма
solidity,endurance PREF stand PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ and/but/for/that

нæ **исонибон** **федауцæдæрæй**
нæ исонибон федауцæ -дæр -æй
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL tomorrow,future elegant COMPAR/FOC ABL

исфæлдесæн .
ис- фæлдес -æн
PREF dedicate,create PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

16.4. **Фал** **размæ** **кæсгæй** **ба** **иронх**
фал раз -мæ кæс -г -æй ба иронх
however in.front.of/next.to ALL look/read/seem CONV ABL CONTR oblivion

кæнæн , **æзинæ** **ци** **æма** **куд**
кæн -æн æзин -æ ци æма куд
do PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ yesterday NOM what and/but/for/that how/specifically

адтæй , **уой** **дæр** .
адтæй уой дæр
be.PST.3SG be.SUBJ.3PL/he,she.GEN FOC

16.5. **Зундгонд** **ирон** **поэт** **Цирихати** **Михал** **е** ’
зундгонд ирон поэт Цириха -т -и Михал е
well.known Ossetic,Iron poet Tsirikhaev PL GEN/INESS Michael 3SG/POSS.3SG

мдзæвгитæй **еуеми** **Историмæ** **дзоргæй** , **финста** :
мдзæвг -ит -æй еу -еми истори -мæ дзор -г -æй финст -а
poem PL ABL one INESS.PRN history ALL speak CONV ABL write PST.TR.3SG

paragraph 17.

17.1. **Мах зонæм** :
мах зонæм

paragraph 18.

18.1. **Нæ райсомы барæг**
нæ барæг

paragraph 19.

19.1. **Дæ номдзыд æфсургъыл** ,
дæ

paragraph 20.

20.1. **ысбадт** , -
-

paragraph 21.

21.1. **Ды уымæ нæртæккæ нæ зарæг**
нæ зар

paragraph 22.

22.1. **Сыгъдæгæй тырысайау радт** !..
радт

paragraph 23.

23.1. **Еци курдиади медес лæдæрд æй -**
еци курдиад -и медес лæдæрд æй -
that application GEN/INESS content understand.PART.PST/understood be.PRS.3SG

айдагъ æзини хъаурæбæл нæ
айдагъ æзин -и хъаур -æбæл нæ
empty/only yesterday GEN/INESS force,energy/valour/talent SUPER NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL

зæрдæ гъæуама ма
зæрд -æ гъæуама ма
heart NOM should.be NEG/also/and/but/for/that

дарæн , фал нæхуæдтæ дæр
дар -æн фал нæхуæдтæ дæр
have,keep/be.obliged/be.considered PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ however 1PL.REFL FOC

федауцæ гъуддæгутæй искадгин кæнæн
федауцæ гъуддæгу -т -æй ис- кад -гин кæн -æн
elegant affair,event PL ABL PREF respect,glory ADJ do PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

нæхе .
нæхе
1PL.REFL.GEN/POSS.REFL.1PL

23.2. **Уомæ гæсгæ куд нæ исарази**
уомæ гæсгæ куд нæ ис- арази
he,she.ALL according.to how/specifically NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL PREF agreement

уодзинан Скъодтати Эльбруси хæццæ , кæци е '
уодзинан Скъодта -т -и Эльбрус -и хæццæ кæци е
be.FUT.1PL Skodtaev PL GEN/INESS Elbrus GEN/INESS together which 3SG/POSS.3SG

мдзæвгитæй еуеми зæгъуй :
мдзæвг -ит -æй еу -еми зæгъ -уй
poem PL ABL one INESS.PRN say PRS.3SG

paragraph 24.

24.1. **Мах ци нæ**
мах ци нæ
we.NOM/GEN what NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL

ниввæрæн хе тоги ,
нив- вæр -æн хе тог -и
PREF put,place PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ REFL blood GEN/INESS

paragraph 25.

25.1. **Уонæй не ' скæндзинан догти хед ...**
уонæй не с- кæн -дзинан дог -т -и хед
they.ABL NEG/POSS.1PL PREF do FUT.1PL age PL GEN/INESS bridge/sweat

paragraph 26.

26.1. **Уадзæ æма нæ еци хед**
уадз -æ æма нæ еци хед
permit,let.go,keep IMP.2SG and/but/for/that NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL that bridge/sweat

ба рæвдзæ хузи
ба рæвдз -æ хуз -и
CONTR readiness,fitness,equipment NOM colour/appearance,look GEN/INESS

арæзт æрцæуæд , цæмæй ибæл
арæзт æр- цæу -æд цæмæй ибæл
producePART.PST/structure PREF go IMP.3SG so.that/what.ABL 3SG.ENCL.SUPER

æдзæстхезæй бацæуæн , ци хуæздæр
æдзæстхез -æй ба- цæу -æн ци хуæз -дæр
brave,fearless ABL PREF go PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ what good COMPAR/FOC

уавæртæмæ бæллæн ,
уавæр -т -æмæ бæлл -æн
SUBJition/position,essence,situation PL ALL strive,dream.of PRS.1PL/SUBJ.1PL/INF2/NMLZ

уони федауцæ дæлвæзтæмæ .
уони федауцæ дæлвæз -т -æмæ
they.GEN/POSS.3PL elegant valley,lowland PL ALL

26.2. **Æма е уæд бæлвурддæр уодзæнæй**
æма е уæд бæлвурд -дæр уодзæнæй
and/but/for/that 3SG/POSS.3SG then/be.IMP.3SG precise COMPAR/FOC be.FUT.3SG

нæ дзуапп дæр абони фарстайæн : гъæуй
нæ дзуапп дæр абони фарста -йæн гъæ -уй
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL reply FOC today question DAT need/be.necessary PRS.3SG

нæ Ленини ахурадæ æви
нæ Ленин -и ахурад -æ æви
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL Lenin GEN/INESS education NOM or,is.really

нæ ?
нæ
NEG/1PL.ENCL.GEN/POSS.1PL